

Załącznik do Zarządzenia Nr 24/2021
Wójta Gminy Przytuły
z dnia 26.05.2021 roku

RAPORT O STANIE GMINY PRZYTUŁY

Zawartość

I.	WSTĘP.....	3
II.	PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA I CECHY.....	4
	1. Ogólna charakterystyka gminy Przytuły.....	4
	2. Demografia.....	6
	3. Władze lokalne, gminne jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe	8
	4. Historia gminy.....	9
III.	INFORMACJE FINANSOWE.....	11
	1. Dochody i wydatki	11
	2. Poziom zadłużenie gminy 2020 rok	15
IV.	INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO.....	20
V.	INFORMACJA O REALIZACJI NAJWAŻNIEJSZYCH POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII W GMINIE PRZYTUŁY	23
	1. Zagospodarowanie Przestrzenne	23
	2. Program Rozwoju Lokalnego Gminy Przytuły na lata 2015– 2020	23
	3. Ochrona Środowiska i Gospodarka Odpadami	24
	4. Wodociąg gminny	29
	5. Informacja z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytułach za 2020 r.	29
	6. Oświata i edukacja	33
	7. Gminna Biblioteka Publiczna.....	36
	8. Ochrona p. pożarowa w gminie Przytuły w 2020 w roku	37
	9. Inwestycje i remonty.	38
VI.	REALIZACJA UCHWAŁ RADY.....	40
VII.	PODSUMOWANIE	41

I. Wstęp.

Obowiązek sporządzenia raportu o stanie gminy wynika z art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378).

Celem przygotowania raportu jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną gminy Przytuły.

II. PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA I CECHY

1. Ogólna charakterystyka gminy Przytuły

W układzie administracyjnym Gmina Przytuły położona jest w województwie podlaskim (w jego zachodniej części), w powiecie łomżyńskim. Gmina Przytuły sąsiaduje z następującymi gminami:

- od zachodu z gminą: Stawiski,
- od południa z gminą Jedwabne,
- od wschodu z gminą: Radziłów,
- od północy z gminami: Grabowo, Wąsosz i Radziłów.

Rys. 1 Mapa Gminy Przytuły

Gmina Przytuły obejmuje obszar o powierzchni 71,18 km². Sieć osadniczą w gminie tworzy 20 jednostek osadniczych wiejskich: Bagienice, Borawskie, Chrzanowo, Doliwy, Gardoty, Grzymki, Kubra-Przebudówka, Mieczki, Mroczki, Nowa Kubra, Obrytki, Pieńki Okopne, Przytuły, Przytuły-Kolonia, Przytuły-Las, Stara Kubra, Supy, Trzaski, Wagi, Wilamowo. Większość jednostek osadniczych posiada zabudowę o charakterze zwartym. Kolonijny charakter zabudowy występuje we wsiach: Przytuły-Las i Kubra-Przebudówka.

Gmina położona jest poza ważnymi drogami tranzytowymi o charakterze drogi międzynarodowej, międzyregionalnej i z tego powodu kolizje z zewnętrznym ruchem są

znikome. Na terenie Gminy nie występują drogi krajowe. Przebiega tędy 10,2 km dróg wojewódzkich oraz 40 km dróg powiatowych. Przez gminę przebiegają dwie drogi wojewódzkie – nr 648 Stawiski – Przytuły i nr 668 Jedwabne – Przytuły – Radziłów. Miejscowość gminna jest lokalnym węzłem o promienistym układzie dróg. W jej rejonie zbiega się 7 kierunków dróg powiatowych i wojewódzkich. Drogi te prowadzą głównie ruch docelowy i gminny. Układ komunikacyjny Gminy został podporządkowany tylko potrzebom gospodarki rolnej i historycznie ukształtowanej sieci osiedleńczej.

Infrastruktura drogowa w gminie obejmowała na 1 stycznia 2020 r. 46,426 km dróg gminnych o kategorii D w tym:

- nawierzchni bitumicznej: 20,238 km,
- nawierzchni żwirowej: 16,772 km
- nawierzchni naturalnej (grunt rodzimy): 9,416 km.

Na dzień 31 grudnia 2020r. długość dróg w gminie wynosiła 46,426 km w tym:

- nawierzchni bitumicznej : 21,352 km,
- nawierzchni żwirowej: 15,7658 km
- nawierzchni naturalnej (grunt rodzimy): 9,416 km.

Transport zbiorowy zewnętrzny w gminie odbywa się autobusami PKS NOVA.

Część gminy pokryta jest kompleksami leśnymi których powierzchnia wynosi 1 153 ha, co stanowi 16,20% ogólnej powierzchni gminy.

Gmina Przytuły położona jest w zlewni rzeki Przytulanki, która jest głównym ciekim w gminie. Płyne ona z południowego – zachodu na północny – wschód. Po otrzymaniu z lewej strony cieku Matlak poniżej Radziłowa uchodzi do Wissy. Przytulanka w wielu miejscach zachowała swój naturalny charakter. W czasie wiosennych roztopów lub letnich wezbrań wody rzeki występują z koryta i zatapiają położone po obu stronach użytki zielone. Cykliczne rozlewiska nie zagrażają istniejącej zabudowie mieszkaniowej i gospodarczej. Pozostałe obszary wysoczyznowe odwadniane są poprzez rowy melioracyjne. W Wilamowie występuje zespół stawów rybnych. W Bagienicach zachowały się także naturalne oczka wodne.

Gmina Przytuły to region rolniczo – hodowlany. Leży w granicach „Zielonych Płuc Polski”, jest to obszar o minimalnym stopniu zanieczyszczenia, bardzo wartościowy pod względem przyrodniczym, turystycznym. W podziale fizyczno – geograficznym obszar gminy położony jest w granicach mezoregionu Wysoczyzny Kolneńskiej oraz Kotliny Biebrzańskiej

wchodzących w skład makroregionu Niziny Północnopodlaskiej.

Na ogólną powierzchnię Gminy Przytuły wynoszącą 7118 ha w użytki rolne zajmują 5692 ha. Na jednego mieszkańca przypada 2,70 ha użytków rolnych.

Tab. 1. Struktura użytków rolnych na terenie Gminy Przytuły

Sposób użytkowania	ha	%
Powierzchnia ogólna gminy	7118	100
użytki rolne, w tym:	5692	80,0
grunty orne	4109	72,2
Sady	9	0,2
Łąki	131	2,3
Pastwiska	1300	22,8

Z ogólnej oceny bonitacji gleb Gminy Przytuły wynika, że dominują klasy IV i V.

Tab.2. Struktura gleb wg klas botanicznych.

Grunty orne + sady			Użytki zielone		
klasa	ha	%	klasa	ha	%
I	-	-	I	-	-
II	2	0,0	II	-	-
IIIa	1	0,0	III	24	1,9
IIIb	53	1,2	IV	505	40,3
IVa	667	15,2	V	548	43,7
IVb	1529	34,8	VI	173	13,8
V	1525	34,7	VIz	4	0,3
VI	593	13,5			
VIz	20	0,5			

Zdecydowanej większości użytki rolne są własnością indywidualnych gospodarstw rolnych.

W gminie Przytuły w 2020 roku funkcjonowały 811 gospodarstw rolnych.

W 2020 r. 6 przedsiębiorców - osób fizycznych dokonało wpisu do CEIDG. Przedmiotem działalności tychże przedsiębiorców była działalność handlowa lub usługowa. W tym też okresie 4 przedsiębiorców wystąpiło o wykreślenie z CEIDG działalności gospodarczej. Obecnie aktywnych jest 52 przedsiębiorców.

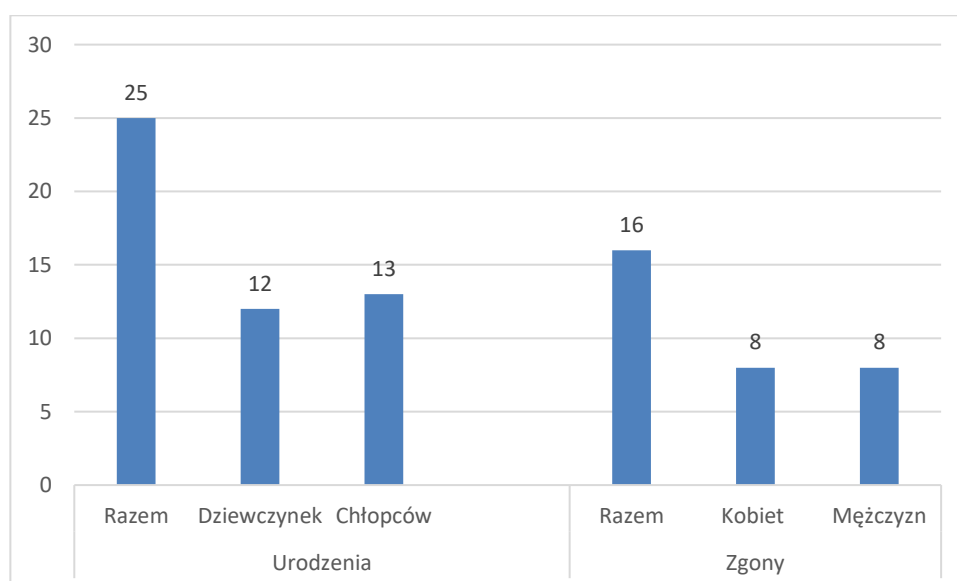
2. Demografia

W okresie od stycznia do grudnia 2020 r. liczba mieszkank i mieszkańców zmniejszyła się o 12 osób, przez co na dzień 31 grudnia 2020r. wynosiła 2136 osób, w tym 1074 kobiet i 1062 mężczyzn.

Tab.3. Wykaz ludności Nazwa miejscowości/ liczba mieszkańców (wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.)	
Gminna Przytuły	2108
Miejscowości	
Bagienice	75
Borawskie	62
Chrzanowo	132
Doliwy	85
Gardoty	92
Grzymki	62
Kubra-Przebudówka	140
Mieczki	90
Mrocзки	79
Nowa Kubra	137
Obrytki	167
Przytuły	186
Przytuły-Kolonia	98
Przytuły-Las	64
Pieńki Okopne	49
Stara Kubra	88
Supy	113
Trzaski	50
Wagi	89
Wilamowo	250

Liczba urodzeń i zgonów w ujęciu graficznym w 2020 roku

Rys.2. Liczba urodzeń i zgonów.

3. Władze lokalne, gminne jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe

Rada Gminy Przytuły liczy 15 radnych.

Przy Radzie Gminy w obecnej kadencji 2018-2023 działają 3 stałe komisje:

- **Komisja Rewizyjna** – 5 radnych,
- **Komisja Rozwoju Gospodarczego, budżetu i finansów** – 3 radnych,
- **Komisja Skarg, Wniosków i Petycji** – 3 radnych.

Stale komisje są organami pomocniczymi Rady Gminy Przytuły. Mają istotny wpływ na politykę gminy i ostateczny kształt uchwał, gdyż na swych posiedzeniach prowadzą szczegółowe dyskusje w ich sprawie. W praktyce, Rada Gminy Przytuły, na podstawie prac poszczególnych komisji, podejmowała w 2020 r. strategiczne dla gminy decyzje.

Wójtem Gminy Przytuły w obecnej kadencji jest Pan Kazimierz Ramotowski.

Gminne jednostki organizacyjne

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytułach;
- 2) Gminna Biblioteka Publiczna w Przytułach;
- 3) Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Przytułach;
- 4) Szkoła Podstawowa im. Jakuba Wagi w Wagach.

Ochotnicze Straże Pożarne

Celem statutowym OSP jest prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom i innym zagrożeniom, udział w akcjach ratowniczych w czasie pożarów i przy likwidacji innych miejscowych zagrożeń, informowanie mieszkańców o zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz o sposobach ochrony przed nimi, rozwijanie i propagowanie wśród swoich członków kultury fizycznej i sportu oraz organizowanie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.

Na terenie Gminy Przytuły działa 1 jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej typu „S2”, włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego: Ochotnicza Straż Pożarna w Przytułach. OSP dysponuje bazą lokalową w postaci remizy strażackiej. Na wyposażeniu jest 1 samochód bojowy (od 2019 roku wymieniono wysłużonego Star 244 na nowszy KAMAZ 43265)

i jeden kwatermistrzowski (od 2014 roku Ford Transit). W 2020 roku Ochotnicza Straż Pożarna brała udział w licznych akcjach ratowniczo-gaśniczych i gospodarczych. W głównej mierze są to wyjazdy do pożarów i do wypadków komunikacyjnych.

Organizacje pozarządowe

Program Współpracy Gminy Przytuły z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2020 rok został przyjęty Uchwałą VII/47/2019 Rady Gminy Przytuły z dnia 29 października 2019 roku.

4. Historia gminy

Początki wsi Przytuły sięgają pierwszej ćwierci XIV wieku. W 1422 roku Książę Janusz I nadał Kiełczowa herbu Kościesza wójtostwo we wsi książęcej, która od jego imienia przyjęła nazwę Kiełczewo i tak była początkowo nazywana. W 1436r. Książę Władysław wystawił akt fundacji kościoła w Przytułach, swojej książęcej wsi. W 1506 roku w Przytułach odbył się sejmik ziemi wiskiej, gdzie została zawarta ugoda między bartnikami i szlachtą wiską, zezwalająca szlachcie na wykup barci w swoich dobrach pod określonymi warunkami. Rzeka Przytulanka, która przepływa przez Przytuły, aż do 1481 roku nazywana była Kubrą.

Parafia w Przytułach jest jedną z najstarszych w powiecie łomżyńskim erygowana została w pierwszej połowie XV wieku. Pierwszy drewniany kościół spłonął w 1656 roku, drugi rozebrano w 1770 roku, a trzeci przetrwał aż do 1941 roku, kiedy to został zniszczony podczas działań wojennych. Obecny kościół pod wezwaniem Krzyża Świętego budowano w latach 1950-1960.

Rys. 3. Kościół parafialny w Przytułach – widok współczesny z lewej, kościół przed zniszczeniem w 1941 roku z prawej

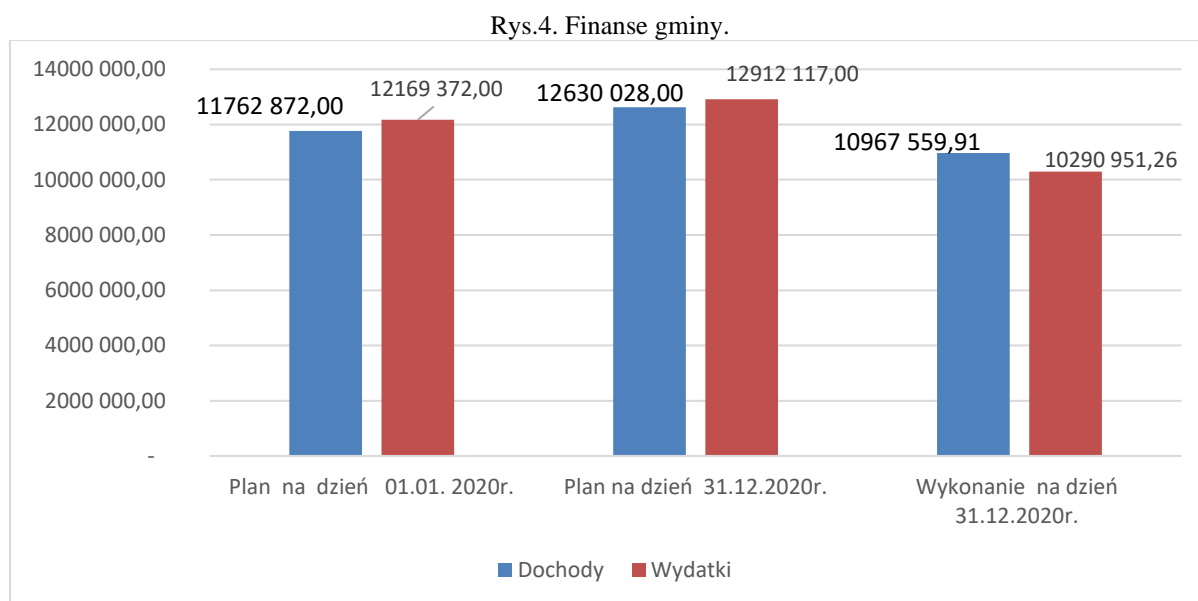
Na cmentarzu parafialnym w Przytułach znajduje się pomnik Sybiraków - wywiezionych przemocą osób w głąb Związku Radzieckiego, a także grób symboliczny jednego z "żołnierzy

wyklętych" - majora Jana Tabortowskiego "Bruzdy", którego ostatnia potyczka z MO/SB w Przytułach zakończyła się tragicznie. W 90 rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości w centrum miejscowości odsłonięto obelisk upamiętniający to wydarzenie. Natomiast na cmentarzu wojskowym w Supach spoczywają żołnierze polegli w okresie I Wojny Światowej.

Do ważnych zabytków gminy należy grodzisko w Pieńkach, gdzie w XII- XIII w. znajdował się wczesnośredniowieczny gród obronny należący do systemu obronnego ziemi wiskiej oraz wiatrak holender z I ćwierci XX wieku w Doliwach, zaś najstarsze budowle w Przytułach to plebania z 1889 roku.

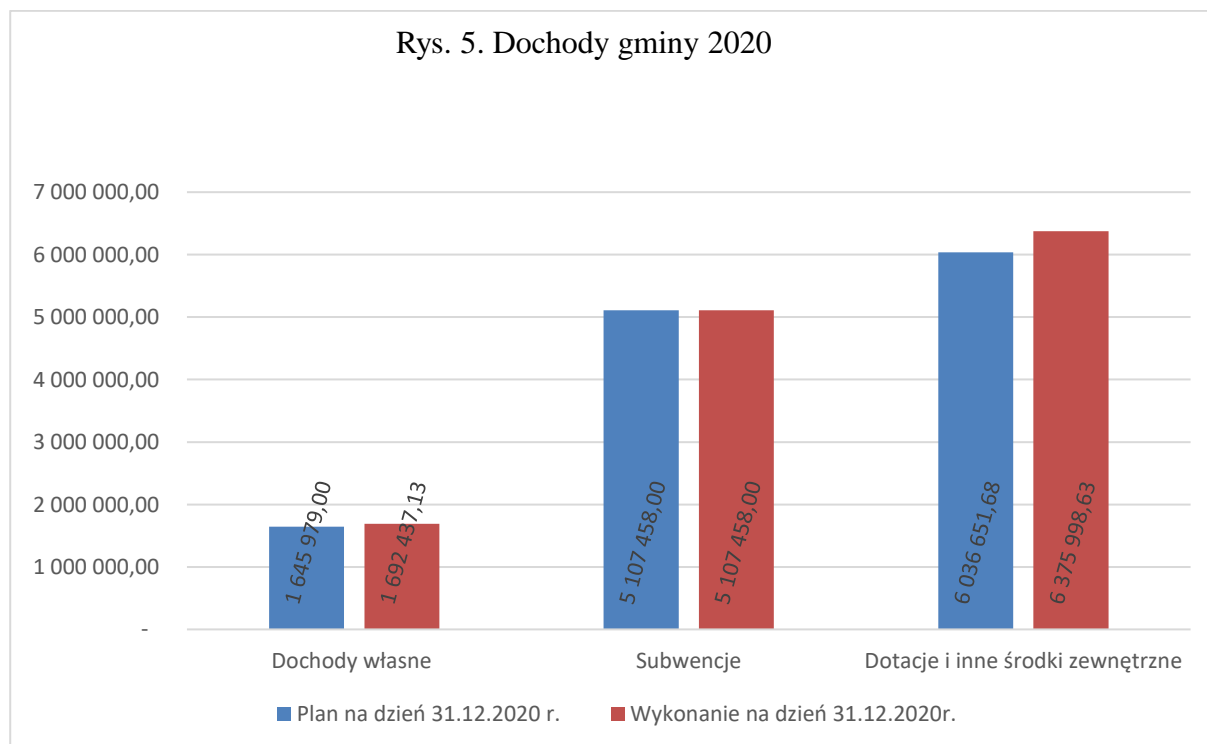
III. INFORMACJE FINANSOWE

1. Dochody i wydatki

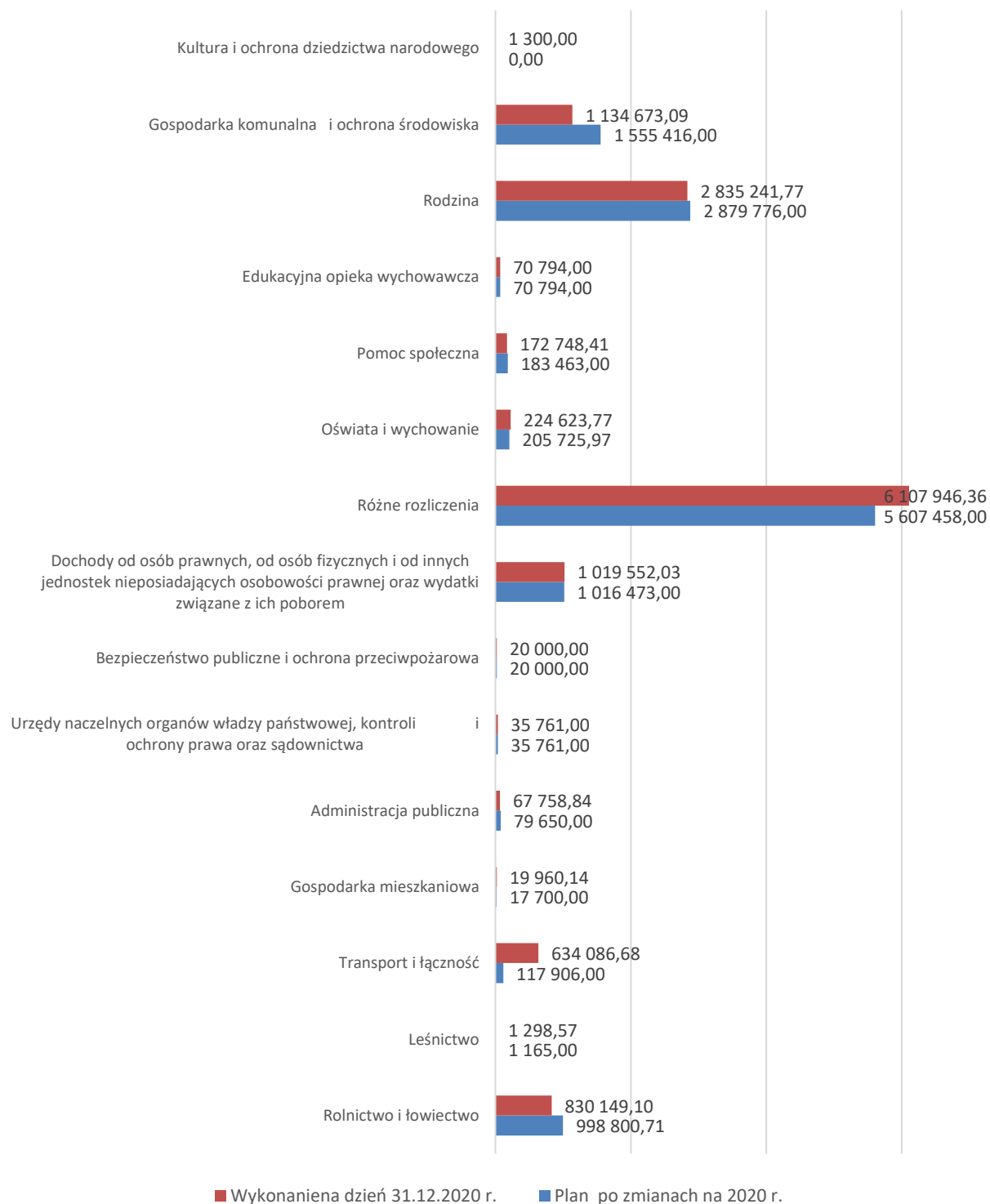

Dochody wykonane w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2020 roku wyniosły 5580,11 zł.
Wydatki wykonane w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2020 roku wyniosły 5772,95 zł.

Dochody gminy

Rys. 6. Struktura dochodów gminy 2020

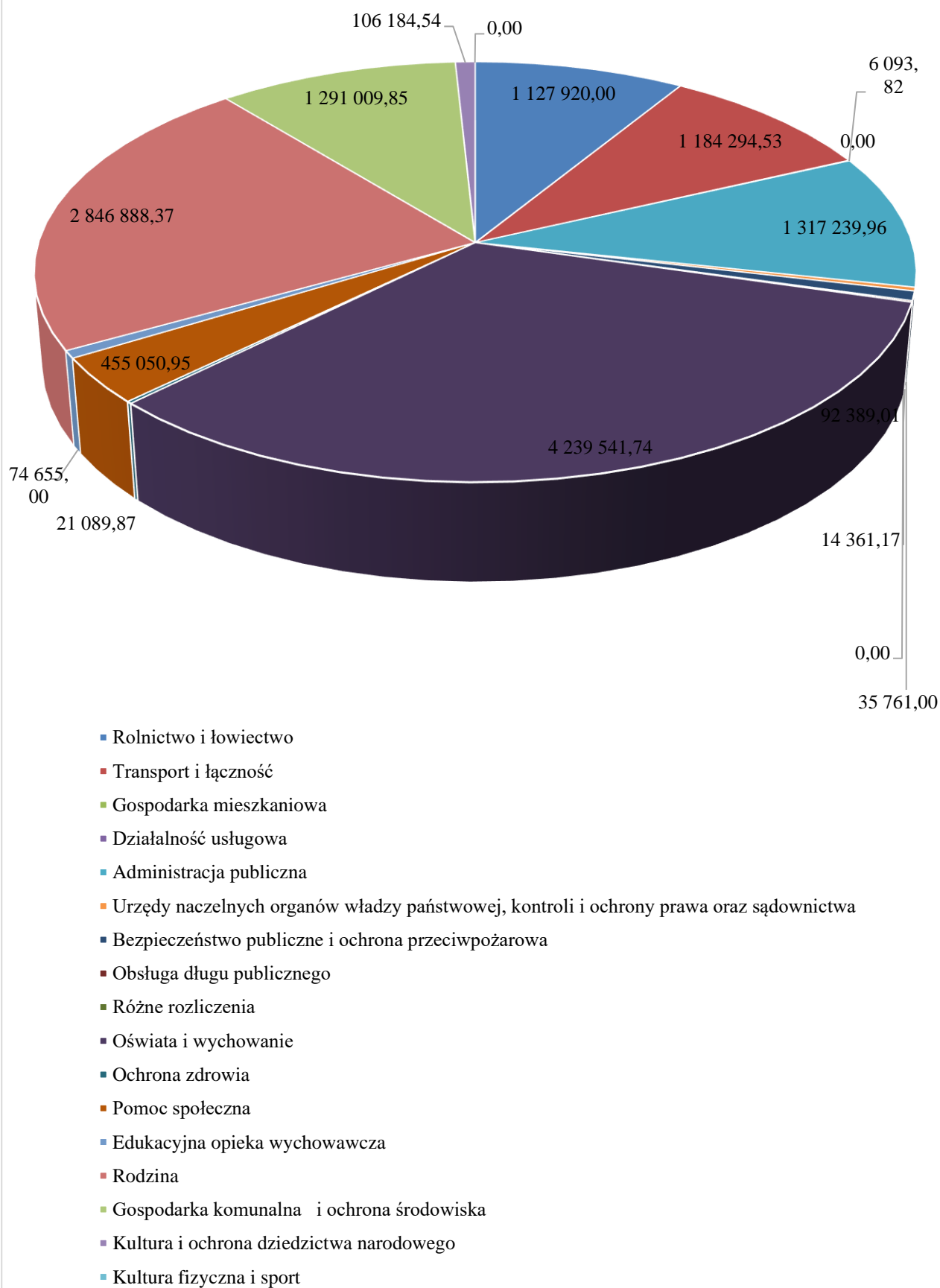

Struktura wydatków

Tab.4. Struktura wydatków.

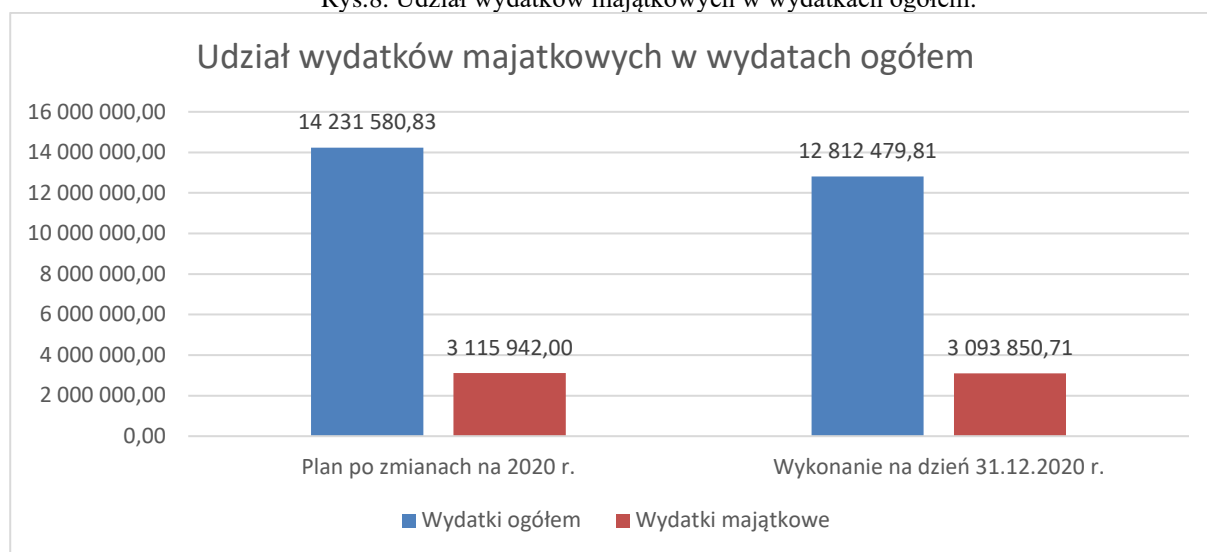
Struktura wydatków	Plan po zmianach na 2020 r.	Wykonanie na dzień 31.12.2020 r.	Wykonanie planu w %
Rolnictwo i łowiectwo	1 152 973,71	1 127 920,00	97,83
Transport i łączność	1 236 869,00	1 184 294,53	95,75
Gospodarka mieszkaniowa	7 700,00	0,00	0,00
Działalność usługowa	9 000,00	6 093,82	67,71
Administracja publiczna	1 442 495,15	1 317 239,96	91,32
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	35 761,00	35 761,00	100,00
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	112 351,00	92 389,01	82,23
Obsługa długu publicznego	25 000,00	14 361,17	57,44
Różne rozliczenia	27 944,00	0,00	0,00
Oświata i wychowanie	4 770 687,97	4 239 541,74	88,87
Ochrona zdrowia	42 631,00	21 089,87	49,47
Pomoc społeczna	592 043,00	455 050,95	76,86
Edukacyjna opieka wychowawcza	80 794,00	74 655,00	92,40
Rodzina	2 909 950,00	2 846 888,37	97,83
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 442 456,00	1 291 009,85	89,50
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	140 425,00	106 184,54	75,62
Kultura fizyczna i sport	2 500,00	0,00	0,00
RAZEM	14 031 580,83	12 812 479,81	91,31

Rys.7. Struktura wydatków.

Udział wydatków majątkowych w wydatkach gminy ogółem

Rys.8. Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem.

2. Poziom zadłużenie gminy 2020 rok

Na dzień 31 grudnia 2020 roku zadłużenie gminy wyniosło 1 594 029,44 zł. następująco wobec:

- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku 94 029,444 zł. na podstawie umowy pożyczki z dnia 23.08.2018 roku na realizację przedsięwzięcia pn. „Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Przytułach” na kwotę 282 088,38 zł.
- Banku Spółdzielczego w Jedwabnem 1 500 000,00 zł., w tym 1 000 000,00 zł na podstawie umowy z dnia 28.10. 2020 r. na wyprzedzające finansowanie zadań z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej oraz 500 000,00 zł. na podstawie umowy z dnia 23.12.2020r. na pokrycie planowanego deficytu budżetu.

Środki zewnętrzne otrzymane do budżetu w 2020 roku:

117 542,10 zł. – środki z Funduszu Dróg Samorządowych na finansowanie zadania pn. „Remont drogi gminnej Przytuły Las- dł. 980mb”, gm. Przytuły”

165 101,90 zł. - środki z Funduszu Dróg Samorządowych na finansowanie zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej Nr 104626B Stara Kubra, gm. Przytuły” (realizacja zadania 2021r.),

205 118,00 zł. - środki z Funduszu Dróg Samorządowych na finansowanie zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej Nr 104647B w m. Mroczyki-Mikuty” (realizacja zadania w 2021 r.)

14 404,02 zł. - środki z Funduszu Dróg Samorządowych na finansowanie zadania pn. „Rozbudowa z przebudową drogi gminnej Nr 104641 w miejscowości Wilamowo” (zadanie do realizacji w 2021r.),

131 518,87 zł. - środki z Funduszu Dróg Samorządowych na finansowanie zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej Nr 104627B w miejscowości Kubra Przebudówka” (zadanie do realizacji w 2021r.),

20 000, 00 zł. – środki z dotacji Województwa Podlaskiego na dofinansowanie zakupu sprzętu ratowniczo-gaśniczego i umundurowania dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Przytułach,

100 000,00 zł. – środki z budżetu Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 na realizację projektu Zdalna Szkoła + na zakup sprzętu komputerowego do nauki zdalnej,

1 000 000,00 zł. - środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych na dofinansowanie zadań inwestycyjnych realizowanych przez Gminę w latach 2020 i 2021,

784 041,85 zł. – II transza dotacji ze środków budżetu Unii Europejskiej na dofinansowanie zadania pn. „Energia odnawialna dla mieszkańców Gminy Przytuły” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020.

13 369,00 zł – ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku na dofinansowanie kosztów zadania pn. „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Przytuły”, umowa zawarta 02.09.2020r.

Wykonanie wydatków inwestycyjnych /majątkowych

Wykonanie wydatków inwestycyjnych – wyniosło 3 093 850,71 zł. co stanowi 24,15 % wydatków ogółem. Wydatki poniesiono na realizację następujących zadań:

- wykonanie otworu rozpoznawczo-eksploatacyjnego SW2A i likwidację otworu studziennego SW2 na terenie stacji wodociągowej w m. Nowa Kubra – 387 937,92 zł,
- przebudowa drogi gminnej nr 104638B w m. Obrytki, ul. Lipowa - 232 287,80 zł.
- przebudowa drogi gminnej nr 104630B Doliwy-Nowa Kubra - 605 764,40 zł
- przebudowa drogi gminnej nr 104647B Mroczyki Mikuty - 400 zł.
- przebudowa drogi gminnej nr 104641B w miejscowości Wilamowo - 400 zł.
- termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Wagach – 1 084 822,63 zł,
- zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowościach: Przytuły, Wilamowo i Nowa Kubra – 150 241,00 zł.
- zagospodarowanie przestrzeni publicznej w m. Wagi – 140 114,00 zł.
- przygotowanie dokumentacji projektowej do wykonania altany rekreacyjnej i oświetlenia obiektów rekreacyjnych w m. Nowa Kubra – 5 315,00 zł.

- montaż instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej na terenie Gminy Przytuły – 485 567,96 zł.
- dotacja dla Komendy Miejskiej Policji w Łomży na dofinansowanie zakupu samochodu dla przewoźników psów służbowych. – 1 000,00 zł.

Dochody z majątku

Tab.5. Dochody z majątku gminnego.

Dochody z majątku gminy	Plan po zmianach na 2020 r.	Wykonanie na dzień 31.12.2020 r.	Wykonanie planu w %
Najem składników majątku	20 824,00	17 609,65	84,56
Oplaty za użytkowanie działek gminnych	17 700,00	19 222,14	108,60
Dzierżawa terenów łowieckich	1 165,00	1 298,57	111,47
Ogółem	39 689,00	38 130,36	96,07

Wydatki na jednostki organizacyjne w gminie:

- 1) Szkoła im. Jana Pawła II w Przytułach – 2 003 538,89 zł.
- 2) Szkoła Podstawowa w Wagach – 908 554,22 zł.
- 3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytułach – 3 302 572,90 zł.
- 4) Urząd Gminy Przytuły – 6 597 813,80 zł.

Wydatki na ochronę zdrowia

- 1) Przeciwdziałanie alkoholizmowi 2 341,58 zł.
- 2) Dofinansowanie zajęć rehabilitacji leczniczej - 10 429,86,00 zł.

Wydatki na oświatę

Tab.6. Wydatki na oświatę w 2020 roku

Forma kształcenia	Wydatki na dzień 31.12.2020 r.
Szkoły Podstawowe	3 495 000,87
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	202 253,96
Inne formy wychowania przedszkolnego	207 778,52
Dowożenie uczniów do szkół	137 543,29
Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	2 964,18

Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego	61 329,65
Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i szkołach zawodowych oraz szkołach artystycznych	82 840,53
Zapewnienie uczniom prawa bez bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych	19 457,59
Pozostała działalność	30 373,15
RAZEM	4 239 541,74

Wydatki na oświatę w 2020 roku wyniosły 4 239 541,74 zł. zostały sfinansowane z subwencji oświatowej w wysokości 2 072 801,00 zł.; dotacji w wysokości 191 901,97 zł. oraz ze środków własnych w wysokości 1 974 838,77 zł.

Tab.7. Finansowanie oświaty

Finansowanie oświaty	Wykonanie na dzień 31.12.2020r.	Udział % w wydatkach
Subwencja oświatowa	2 072 801,00	48,89
Środki własne	1 974 838,77	46,58
Dotacje	191 901,97	4,53
Razem	4 239 541,74	100%

Biblioteka

Wydatki na utrzymanie biblioteki w formie dotacji wyniosły 77 957,66 zł.

Odpady komunalne

Wydatki na gospodarkę odpadami komunalnymi wyniosły w 2020 roku 240 293,83 zł.

Dochody zostały zrealizowane w wysokości 303 087,67 zł. w tym należności z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi 302 316,16 zł., odsetki za nieterminowe uiszczanie tejże opłaty w wysokości 291,91 zł. i zwrot kosztów upomnień a wysokości 475,60 zł.

Zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 10 561,50 zł. w tym odsetki 161,00 zł.

Tab.8. Finansowanie odpadów

Finansowanie odpadów	Wykonanie na dzień 31.12.2020 r.
Wydatki	240 093,24
Dochody	302 316,16
Różnica	- 62 022,33

Nadwyżka w wysokości 62 022,33 zł. z tytułu niewykorzystania opłaty za gospodarowanie odpadami za rok 2020 została wprowadzona uchwałą budżetową do wykorzystania na obsługę systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2021 roku.

IV. Informacja o Stanie Mienia Komunalnego

Tab. 9. Zestawienie zmian wartości środków trwałych wg grup rodzajowych

Lp.	Nazwa grupy rodzajowej składnika aktywów	Wartość - stan na początek roku obrotowego	Ogółem zwiększenie wartości	Ogółem zmniejszenie wartości	Wartość - stan na koniec roku obrotowego
1	2	3	4	5	6
1	Wartości niematerialne i prawne	13 506,58	-	-	13 506,58
2	Środki trwałe:		-	-	-
Grupa 0	Grunty	4 238 531,30	7,00	-	4 238 538,30
Grupa 1	Budynki i lokale oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego i spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego	4 553 255,33	2 158 065,44	1 079 032,72	5 632 288,05
Grupa 2	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	12 951 831,09	1 531 566,00	-	14 483 397,09
Grupa 3	Kotły i maszyny energetyczne	46 970,00	662 684,39	153 872,67	555 781,72
Grupa 4	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	66 189,63	-	-	66 189,63
Grupa 5	Maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne	65 270,00	-	-	65 270,00
Grupa 6	Urządzenia techniczne	2 128 036,16	-	-	2 128 036,16
Grupa 7	Środki transportu	667 036,94	-	113 170,94	553 866,00
Grupa 8	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane	51 893,09	-	-	51 893,09
Grupa 9	Inwentarz żywy		-	-	-
Razem		24 782 520,12	4 352 322,83	1 346 076,33	27 788 766,62

GRUNTY GMINY I MIENIE KOMUNALNE na rok 2020

Powierzchnia gruntów gminnych Gminy Przytuły w roku 2020 wynosi 138,1035 ha. Największy udział w powierzchni Gminy mają drogi gminne. Szczegółowe dane na temat własności gruntów przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

Tab. 10. Gminne grunty na koniec 2020 roku.

Lp.	Nazwa wsi	Pow. ogółem (ha)	Drogi gminne (ha)	Grunty użytkowości publicznej (kopalnie) (ha)	Grunty w użytkowaniu wieczystym (w ha)		Grunty w trwałym zarządzie (ha)	Grunty użytkowane przez gminę, zarządzie (.ha)	Grunty pod szkołami (ha)	Grunty rolne (ha)	Inne tereny (ha)	Grunty dzierżawione na podstawie umowy (ha)
					Osoby praw.	Osoby fizyczne						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Bagienice	4,4675	4,2428	–	–	–	–	–	–	–	0,2247	–
2	Borawskie	7,8927	6,7729	–	–	–	–	–	–	1,0963	0,0235	–
3	Chrzanowo	6,7351	4,8862	1,7221	–	–	–	–	–	–	0,1268	–
4	Doliwy	3,9641	3,3536	–	–	–	–	–	–	–	0,0998	0,5107
5	Gardoty	4,7959	4,7959	–	–	–	–	–	–	–	–	–
6	Grzymki	3,2910	3,2910	–	–	–	–	–	–	–	–	–
7	Kubra Przebudówka	5,4664	5,0209	0,4455	–	–	–	–	–	–	–	–
8	Mieczki	11,3447	10,2226	0,2776	–	–	–	–	–	–	0,8445	–
9	Mroczyki	3,4228	3,0481	–	–	–	–	–	–	–	0,3747	–
10	Nowa Kubra	6,2440	2,6621	0,6013	–	–	–	–	–	–	2,9806	–
11	Obrytki	12,4540	10,9952	1,4588	–	–	–	–	–	–	–	–
12	Pieńki Okopne	3,4763	3,4763	–	–	–	–	–	–	–	–	–

13	Przytuły	10,4753	3,6006	0,5455			0,7868		0,4674		0,5000	4,5750
14	Przytuły Kolonia	8,7580	6,9977	0,1325	—	—	—	—	—	—	0,4343	1,1935
15	Przytuły Las	3,0956	3,0956	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Stara Kubra	9,7820	7,7604	—	—	—	—	—	—	—	2,0216	—
17	Supy	6,1524	6,0581	—	—	—	—	—	—	—	0,0943	—
18	Trzaski	4,1190	2,6591	—	—	—	—	—	—	—	1,4599	—
19	Wagi	4,7377	3,3989	—	—	—	0,8594	—	—	—	0,4794	—
20	Wilamowo	17,4290	14,8598	—	—	—	—	—	0,8260	—	1,1740	0,5692
	RAZEM	138,1035	111,1978	5,1833	—	—	1,6462	—	1,2934	1,0963	10,8381	6,8484

Zasób mieszkaniowy gminy

Na początku 2020r. zasób mieszkaniowy gminy obejmował następujące mieszkania:

- W miejscowości Wagi są 4 lokale po 52m² , łącznie 208,00 m². Zamieszkały jest 1 lokal o pow. 52m², niezamieszkałych jest 3 lokale o łącznej pow. 156m².
- W budynku Szkoły Podstawowej w Przytułach , przy ul. Lipowej 28 znajduje się 6 lokali, w tym zamieszkałe 4, niezamieszkałe 2.

Łącznie 10 lokali o łącznej powierzchni 564,40m², w tym 4 lokale socjalne (3 w Wagach, 1 w Przytułach o łącznej pow. 232,30m².)

Gmina Przytuły wykonuje wszelkie drobne remonty lokali mieszkalnych i budynków , w których się one znajdują w zakresie na jaki pozwalały będą środki finansowe przeznaczone na te cele w budżecie gminy.

Gmina Przytuły nie sprzedała w 2020 r. lokali mieszkaniowych i nie planuje w kolejnych latach zbycia lokali, ewentualna sprzedaż lokali, które okażą się zbędne do celów prawidłowego gospodarowania zasobami lokalowymi Gminy Przytuły odbędzie się zgodnie z zasadami zawartymi w Uchwale Rady Gminy Przytuły Nr XXIX/99/09 z dnia 17 listopada 2009r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania, obciążania nieruchomości, oraz ich wydzierżawiania i najmu na okres dłuższy niż 3 lata.

V. Informacja o Realizacji Najważniejszych Polityk, Programów i Strategii w Gminie Przytuły

1. Zagospodarowanie Przestrzenne

Dokumentem określającym kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Przytuły jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytuły (Uchwała Nr IX/37/03 Rady Gminy Przytuły z dnia 22 lipca 2003 roku, zmieniona Uchwałą Nr XVII/115/2017 Rady Gminy Przytuły z dnia 16 lutego 2017 roku w sprawie: uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytuły).

W 2020r. wpłynęło 20 wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy, 2 wnioski o wydanie decyzji celu publicznego.

W 2020r. wydano 15 decyzji o warunkach zabudowy i dotyczyły one zabudowy zagrodowej.

2. Program Rozwoju Lokalnego Gminy Przytuły na lata 2015– 2020

Program rozwoju lokalnego gminy jest podstawowym dokumentem realizującym politykę rozwoju gminy zgodnie z Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, który określa cele i priorytety rozwoju społeczno – gospodarczego gminy i realizuje politykę rozwoju w oparciu o strategię i dokumenty programowe.

Program rozwoju lokalnego określa misję jej rozwoju, wytycza cele i porządkowane im priorytety. Realizacja dokumentu powinna przede wszystkim trwale zapewnić wysoką jakość życia społeczności lokalnej przy zachowaniu unikalnych walorów środowiska przyrodniczego. Do określenia misji rozwoju i celów strategicznych niezbędna była diagnoza stanu istniejącego, czyli ocena najważniejszych warunków rozwoju gminy oraz jej potrzeb.

Program rozwoju lokalnego gminy jest dokumentem programowym określającym zasady i kierunki długofalowej koncepcji rozwoju. Formułując cele i priorytety, wskazuje ona dziedziny koncentracji wysiłku rozwojowego i pożądaną tendencję zmian, które powinniśmy wspierać i promować, aby uzyskać kreślony efekt. Program rozwoju lokalnego przez cały czas realizacji będzie podlegał monitorowaniu.

Monitorowanie Programu Rozwoju Lokalnego Gminy Przytuły w 2020 roku polegało na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji finansowych i statystycznych dotyczących wdrażania w/w Programu w kontekście zgodności z wcześniej zatwierdzonymi założeniami. Monitoring informował o postępie realizacji i efektywności wdrażanych projektów.

3. Ochrona Środowiska i Gospodarka Odpadami

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Przytuły opracowany został w 2015 roku i przyjęty uchwałą nr VIII/42/2015 Rady Gminy Przytuły z dnia 22 października 2015 roku.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Przytuły jest dokumentem strategicznym, który koncentruje się na podniesieniu efektywności energetycznej, zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych. Istotą Planu jest osiągnięcie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych wynikających z działań zmniejszających emisje gazów cieplarnianych.

Celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Przytuły jest przedstawienie zakresu działań możliwych do realizacji w związku z ograniczeniem zużycia energii finalnej we wszystkich sektorach na terenie gminy, a co za tym idzie z redukcją emisji gazów cieplarnianych, w tym dwutlenku węgla, umożliwi to określenie obszarów największej emisji, aby następnie dobrać działania służące jej ograniczeniu.

Podstawą oszacowania wielkości emisji jest zużycie energii finalnej oraz paliw w kluczowych obszarach gospodarczych gminy:

- Transporcie,
- Budynkach pozostających w zarządzie gminy,
- Oświetleniu ulicznym,
- Budynkach mieszkalnych,
- Przemysłu i usługach.

Poprzez zużycie energii przez użytkowników końcowych:

- Paliw opałowych (na potrzeby grzewcze pomieszczeń i budynków),
- Paliw transportowych,
- Ciepła systemowego,
- Energii elektrycznej.

Dzięki uchwaleniu PGN gmina ma możliwość ubiegania się o dofinansowanie szeregu działań ujętych w planie, w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

Poniższa tabela przedstawia analizę stanu realizacji zaplanowanych inwestycji / zadań w 2020 roku, ujętych w obowiązującym Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Przytuły

Tab. 11. Analizę stanu realizacji zaplanowanych inwestycji

Nr	Działanie	Realizator	Rozpoczęcie	Zakończenie	Zrealizowane działania
1	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Wagach	Gmina Przytuły	2019 r.	2020 r.	Ocieplenie ścian zewnętrznych budynku
2	Montaż odnawialnych źródeł energii na obiektach użyteczności publicznej.	Gmina Przytuły	2020 r.	2020 r.	Energia odnawialna dla budynków użyteczności publicznej tj. Szkoła Podstawowa w Przytułach, Szkoła Podstawowa w Wagach, dwie przepompownie, hydrofornia i budynek Urzędu Gminy Przytuły.

Program Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Przytuły na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 r. przyjęty został uchwałą nr XVIII/124/2017 Rady Gminy Przytuły z dnia 30 marca 2017 roku. Dokonano w nim oceny stanu środowiska na terenie Gminy Przytuły w określonych obszarach inwestycyjnych takich jak: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleba, gospodarka odpadami, zasoby przyrody.

Obecnie największym zagrożeniem w Polsce jest zanieczyszczenie powietrza powodujące zjawisko tzw. smogu.

W zakresie ochrony powietrza w Gminie Przytuły głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest tzw. antropogeniczna. Emisja ta wynika z działalności człowieka. Innymi ze źródeł zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy jest emisja niska z gospodarki komunalnej. Maja na nią wpływ zarówno kotłownie, jak i indywidualne paleniska domowe czy jednostki gospodarcze.

Stan powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Przytuły można ogólnie określić jako dobry. W celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w wyniku prowadzenia komunalnej gospodarki ciepłej wyróżnić można dwa kierunki działań:

- poprzez modernizację budynków mieszkalnych oraz publicznych,
- modernizację bądź przebudowę systemów ogrzewania – szczególnie dotyczy to małych kotłowni i indywidualnych palenisk domowych.

Można przyjąć, że w 2020 roku jakość powietrza na terenie gminy nie uległa istotnym zmianom, jednak ze względu na podjęte działania termomodernizacyjne oraz ciągłe poprawy nawierzchni dróg stan powietrza uległ poprawie.

Na terenie Gminy Przytuły głównym źródłem hałasu jest ruch drogowy oraz w niewielkim stopniu działalność przemysłowa, której uciążliwość ma charakter lokalny o

niewielkim zasięgu. Spowodowane to jest przede wszystkim wciąż wzrastającą liczbą pojazdów. Na stopień uciążliwości tras komunikacyjnych wpływ mają takie czynniki jak: natężenie ruchu, struktura pojazdów, prędkość ich poruszania się oraz rodzaj i stan techniczny nawierzchni, który często jest niezadawalający. Wskazane powyżej działania w zakresie przebudowy i remontów dróg wpływają również na ograniczenie emisji hałasu.

Na terenie Gminy Przytuły do głównych źródeł mogących emitować promieniowanie elektromagnetyczne są linie przesyłowe, stacje transformatorowe oraz anteny nadawcze stacji bazowych telefonii komórkowej. Pole elektromagnetyczne nie stanowi obecnie większego zagrożenia. Normy na terenie gminy nie są przekroczone.

Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach wydane w 2020 r.

W 2020 r. Wójt Gminy Przytuły wydał 2 decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach.

Tab. 12. Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach

Lp.	Decyzje z brakiem potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	Miejscowość
1.	Rozbudowa i modernizacja obory do obsady ok. 80 DJP na działce nr 56/1 we wsi Mroczy, gm. Przytuły, powiat łomżyński, woj. podlaskie, w Gospodarstwie o docelowej obsadzie ok. 80 DJP	Mroczy
2.	Budowa i eksploatacja zespołu farm fotowoltaicznych o łącznej mocy do 2 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 90 obręb Przytuły, gm. Przytuły	Przytuły

Gospodarka wodno-ściekowa

Teren Gminy Przytuły nie jest skanalizowany. Na terenie gminy brak jest także gminnej oczyszczalni ścieków. W 2020 roku, według danych GUS, było 242 zbiorników bezodpływowych i 156 oczyszczalni ścieków. Gmina nie posiada w pełni uregulowanego systemu kanalizacji deszczowej. Najpoważniejszy problem stanowi odwodnienie dróg, przede wszystkim powiatowych i gminnych, z których wody deszczowe odprowadzane są głównie do przydrożnych rowów, stanowiąc istotne zagrożenie dla czystości wód podziemnych i powierzchniowych. Należy podkreślić fakt, iż wraz z rozbudową i modernizacją lokalnych dróg prowadzone są jednocześnie prace nad odwodnieniem tych dróg. Na terenie Gminy Przytuły w 2020 r. – według danych GUS – 100 % ludności korzystało z wodociągów. W tym roku zużycie wody wynosiło 95 372,700 m³.

Gleby i gospodarka odpadami

Rolnictwo na terenie Gminy Przytuły nie odgrywa istotnej roli w zanieczyszczaniu

gleby. Zjawiska niewłaściwie prowadzonej gospodarki rolnej powodującej negatywny wpływ na stan środowiska występują jedynie lokalnie i nie wpływają na jakość gleb.

Na terenie Gminy Przytuły usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych świadczy MPO Spółka z o.o. z siedzibą ul. 42 Pułku Piechoty 48 w Białymstoku. Firma została wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego. Segregacja prowadzona jest w systemie workowym i w specjalnych pojemnikach na odpady zmieszane. Odpady padłych zwierząt przekazywane są uprawnionym odbiorcom odpadów na podstawie zawartych umów.

Ilość zebranych odpadów z terenu Gminy Przytuły w 2020r wynosi:

- Odpady zebrane w sposób selektywny: 77,649 Mg
- Odpady niesegregowane: 174,34 Mg

Według złożonych deklaracji gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objętych było 1329 osób, natomiast zgodnie z danymi pochodzącymi z ewidencji ludności zameldowanych (na pobyt stały lub czasowy) było 2136 osób. Na jednego mieszkańca objętego system gospodarowania odpadami komunalnymi przypadało ok. 131 kg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz ok. 58 kg odpadów zebranych w sposób selektywny (w tym ok. 36 kg – odpadów papier, szkło, opakowania z tworzyw sztucznych).

Na koniec 2020 roku zaległość z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiła 10.400,50zł. W stosunku do właścicieli nieruchomości, którzy spóźniają się z wnoszeniem opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wysyłano upomnienia oraz tytuły wykonawcze. W 2020r wystawionych zostało 38 upomnień oraz 19 tytułów wykonawczych. Dzięki podjętym działaniom osiągnięto spadek zaległości.

Plan ochrony przed szkodliwością azbestu i Program usuwania wyrobów zawierających azbest

Usuwanie wyrobów z azbestem na terenie gminy prowadzone jest od 2012 roku od tegoż roku realizowany jest „Plan ochrony przed szkodliwością azbestu i Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Przytuły na lata 2012-2032 wraz z inwentaryzacją” (uchwała nr XIX/95/12 Rady Gminy Przytuły z dnia 29 listopada 2012 roku). Gmina Przytuły pozyskuje dotacje celowe z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku na realizację programu. Gmina Przytuły składa wnioski o dofinansowanie w imieniu osób fizycznych.

W wyniku realizacji zadania pn.: „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Przytuły” usunięto 44,595 Mg wyrobów. Sukcesywna likwidacja odpadów niebezpiecznych w postaci materiałów zawierających azbest przez firmę Przedsiębiorstwo

Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zambrowie, ul. Polowa 19, 18-300 Zambrów oraz unieszkodliwienie odpadu poprzez składowanie go na przeznaczonym do tego celu składowisku (Zakład Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czerwonym Borze) zmniejszyło emisję włókien azbestu do środowiska. Wyeliminowano negatywne skutki zdrowotne u mieszkańców poszczególnych posesji, na których znajdował się azbest. Masa usuniętych odpadów zawierających azbest została potwierdzona kartą przekazania odpadów na składowisko.

Usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag

W ramach realizacji przedsięwzięcia pn.: „Usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag” w dniach od 01 lipca 2020 r. do 21 września 2020 r. od rolników z terenu Gminy Przytuły odebrane zostały zalegające odpady pochodzące z działalności rolniczej, tj.

- folia rolnicza biała w ilości – 56,20 Mg,
- folia rolnicza czarna w ilości – 30,80 Mg,
- siatki i sznurka do owijania balotów – 23,888 Mg,
- opakowań po nawozach i typu Big Bag – 31,430 Mg.

Razem masa przyjętych odpadów z gminy Przytuły – 142,318 Mg. Odpady zostały odebrane od 172 rolników. Ostatecznymi odbiorcami korzyści zostali zatem posiadacze odpadów. Przedsięwzięcie zrealizowano w ramach dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska. Koszt usługi wyniósł – 64 042,46 zł

Zasoby geologiczne

Na terenie gminy Przytuły nie ma znaczących złóż kopalin, jednak konieczne jest podejmowanie przez władze gminy działań mających na celu zapobieganie nielegalnej eksploatacji tych niewielkich złóż, która mogłaby doprowadzić między innymi do pogorszenia stanu środowiska na tych obszarach.

Tab. 13. Złóża zasobów geologicznych na terenie Gminy Przytuły

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Ilość wydobytej kopaliny w 2020 r.
Złóża piasku i żwiru – tys. t					
1	Pieńki Okopne*	R	122	-	9 120,00

Objaśnienia do tabeli:

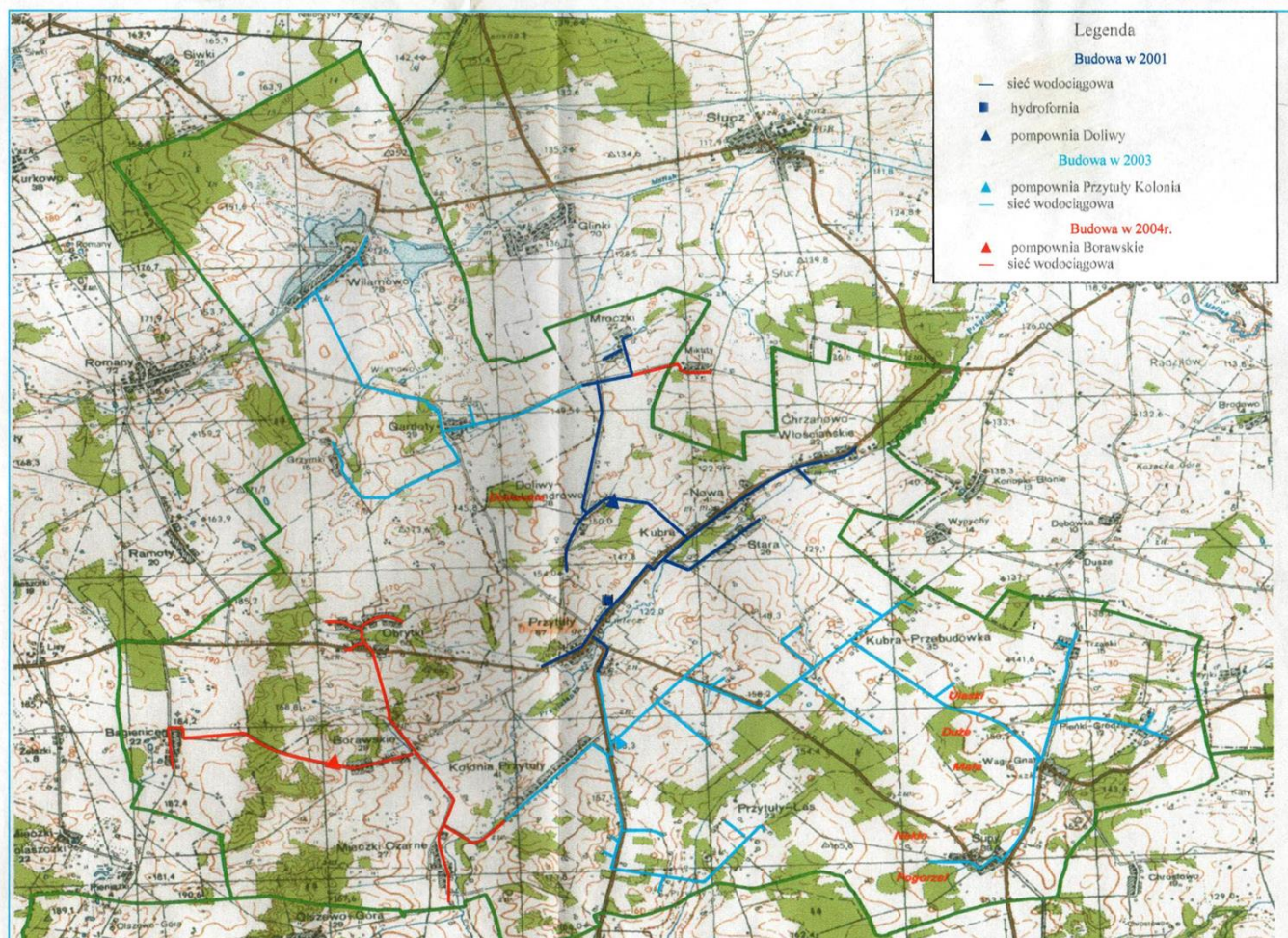
R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo

* - złoża zawierające piasek ze żwirem

4. Wodociąg gminny

Długość czynnej sieci wodociągowej na początku 2020r. wynosiła 59,8 km i nie zmieniła się w ciągu poprzednich lat. Dostęp do sieci wodociągowej w gminie posiada 100% mieszkańców.

Łączna liczba czynnych przyłączy wodociągowych na początku 2020r. wynosi 470 i nie zmieniła się w do dnia 31.12.2020r. Przez cały rok 2020 zużycie wody wyniosło – 87,6 dam³.

Rys. 9. Sieć wodociągowa w Gminie Przytuły

5. INFORMACJA Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W PRZYTULACH ZA 2020 R.

Pomoc Społeczna

Zgodnie z art.2 ust.1 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie

pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytułach funkcjonuje od 22 kwietnia 1990 r. – został utworzony Uchwałą Nr 37/X/90 Gminnej Rady Narodowej w Przytułach z dnia 22 kwietnia 1990 r. Rodzaj, forma i rozmiar świadczeń udzielonych w 2020 r. były odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Stan zatrudnienia na koniec 2020 r. w Ośrodku wynosi 4 osoby tj. kierownik, 2 pracowników socjalnych, na ¼ etatu – księgowa GOPS, która na pozostałe 3/4 etatu obsługuje program rodzina 500+ oraz świadczenie Dobry Start.

W 2020 wydanych było 212 decyzji administracyjnych, z czego:

- świadczenia rodzinne – 112 dec.
- świadczenie rodzicielskie – 4 dec.
- fundusz alimentacyjny – 3dec.
- zasiłki okresowe – 32 dec.
- zasiłki celowe i pomoc w zakresie dożywiania –52dec.
- ubezpieczenia zdrowotne -2 dec
- Domy Pomocy Społecznej - 7dec.

Program 500+ oraz Świadczenie Dobry Start nie wymagały wydania decyzji administracyjnych

W roku 2018 rozpoczęliśmy realizację nowego świadczenia tj. Świadczenie „Dobry Start”. W roku 2020 r. złożonych zostało 140 wniosków, w tym 18 drogą elektroniczną. Wyplacono na 243 dzieci kwotę 72.900 zł.

Na realizację zadań otrzymaliśmy dotację w kwocie 3 005 536,89 zł. Ze środków własnych gminy dofinansowano pobyt 3 mieszkańców Domach Pomocy Społecznej na kwotę 90030,25 zł, dofinansowano pobyt jednego dziecka w pieczy zastępczej co rocznie stanowi wydatek w kwocie 9 859,77 zł., wypłacono specjalny zasiłek celowy w kwocie 150,00 zł., przeznaczono środki własne na program „Posiłek w szkole i w domu” w wysokości 11 408,60 zł.

W roku 2020 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytułach udzielił pomocy dla 39 osób tj. dla 29 rodzin z 86 osobami w tych rodzinach.

W ramach zadań własnych OPS udzielił następujących form pomocy:

- zasiłki stałe pobrało 2 osoby na kwotę 15.480 zł.
- zasiłki okresowe pobrało 16 osób na kwotę 40.251 zł.

- posiłki dla dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole otrzymało 11 dzieci na kwotę 4.283zł. W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” - 23 osób otrzymało zasiłki celowe na kwotę 45.840 zł., pomocy rzeczowej w ramach tegoż programu udzielono dla 3 osób na sumę 6.920 zł. Jedna osoba otrzymała wsparcie w formie specjalnego zasiłku celowego na kwotę 150 zł. Zdarzeń losowych typu huragan, ulewne deszcze, susza - nie było.

GOPS realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

W roku ubiegłym koszt świadczeń rodzinnych łącznie z opłacanymi składkami emerytalno -rentowymi oraz zdrowotnymi za osoby do tego uprawnione kształtował się na poziomie oraz kosztami obsługi programu to kwota 776 437,03 zł. z czego wypłacane były:

1) zasiłki rodzinne wraz z następującymi dodatkami:

- a) z tytułu urodzenia dziecka,
- b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- c) samotnego wychowywania dziecka,
- d) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- e) rozpoczęcia roku szkolnego,
- f) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (w tym na dojazdy do szkoły i zamieszkiwanie w miejscowości, w której znajduje się szkoła).

oraz zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne a także specjalny zasiłek opiekuńczy,

- g) świadczenie rodzicielskie,
- h) dodatek tytułu urodzenia dziecka – 10.000 zł. . zaś jednorazowa zapomoga – 17.000 zł.

Roczny koszt świadczenia z funduszu alimentacyjnego to kwota 18.750 zł. . Stan należności dłużników z funduszu alimentacyjnego łącznie z należnymi odsetkami wynosił na koniec 2020 r. -316.325,86 zł. na koniec 2019 roku był to dług w kwocie - 288.022,56 zł. W 2020 roku dłużnicy zwrócili za pośrednictwem komornika kwotę 5.063,15 zł. która to kwota stanowi głównie zadłużenie na poczet należnych odsetek.

Od kwietnia 2016 r. GOPS rozpoczął realizację nowego zadania jakim jest program 500+. Program ten cieszył się i cieszy nadal dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców. W roku 2020 ogólny koszt tego zadania to kwota 1 982 341,78 zł.

Wszystkie świadczenia pieniężne wypłacane były zgodnie z obowiązującym stanem prawnym oraz zgodnie z decyzjami administracyjnymi wydanymi przez naszą jednostkę.

Ważnym zadaniem wykonywanym przez nasz GOPS były zadania związane z procedurą Niebieskiej Karty tj. przemocą w rodzinach. Kilkakrotnie w ciągu roku odbywały się posiedzenia grup roboczych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego, na których omawiano sprawy każdej rodziny dotkniętej przemocą, ustalano plan pracy oraz efekty pracy. Efekty

pracy są widoczne a na koniec 2020 roku pozostały 4 Niebieskie Karty. Rodziny korzystają ze wsparcia osób i instytucji pomocowych a także stosują się do zaleceń osób pracujących z poszczególnymi rodzinami. Zależy nam na tym, aby w rodzinach z terenu naszej gminy tej przemocy było jak najmniej.

Wzorem lat ubiegłych w roku 2020r. realizowaliśmy zadania z zakresu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Realizując ten program osoby potrzebujące fachowego wsparcia i pomocy kierowane są do Ośrodka Profilaktyki i Uzależnień w Łomży. W Ośrodku pracują psycholodzy i terapeuci, którzy swoją wiedzą i doświadczeniem wspomagają uzależnionych w leczeniu. Ośrodek zajmuje się leczeniem uzależnień zarówno od alkoholu jak też od narkotyków i różnych środków psychotropowych. W ramach programu działa także Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych która przeprowadza rozmowy motywujące do podjęcia leczenia z osobami uzależnionymi, może kierować wnioski do Sądu Rodzinnego i Nieletnich w Łomży o przymusowe leczenie. Osoby, które mają problem z różnego typu uzależnieniem mogły korzystać z pomocy psychologa w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży. Pomimo pandemii udało się dofinansować wakacyjny wyjazd profilaktyczny dla 6 dzieci i młodzieży. Od czerwca 2014 r. wydajemy karty dla dużych rodzin z naszej gminy na podstawie których to kart osoby je posiadające mogą korzystać lub już korzystają z różnych przywilejów. Ta forma wsparcia dla rodzin cieszy się także zainteresowaniem i zgłaszają się kolejne rodziny, w których rodzi się trzecie dziecko. Od roku 2019 Karty Dużych Rodzin wydawane są dla wszystkich rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu troje lub więcej dzieci. W roku 2020 wydaliśmy 49 Kart Dużej Rodziny.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej, a także analiza zasobów Gminy Przytuły w sferze socjalnej (kadrowych i instytucjonalnych).

Gminny program wspierania rodziny

W roku 2020 realizowaliśmy gminny program wspierania rodziny. Pracując z rodzinami z terenu gminy Przytuły w roku 2020 monitorowaliśmy sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających swoje trudności. Na bieżąco utrzymywane były kontakty i współpraca pracowników socjalnych z pedagogiem szkolnym, Policją oraz kuratorami sądowymi. Podczas wspólnych spotkań na posiedzeniach grup roboczych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego indywidualnie omawiano niepokojące sytuacje w rodzinach z

problemami opiekuńczo wychowawczymi oraz wypracowywane były wspólne metody i formy wsparcia dla tych rodzin. GOPS udzielał pomocy finansowej oraz pomocy w formie poradnictwa. Udało się zorganizować profilaktyczny wyjazd wakacyjny dzieci i młodzieży z naszego terenu, między innymi z rodzin dysfunkcyjnych.

W roku 2020 na terenie naszej gminy funkcjonowała jedna rodzina zastępcza. Jest to rodzina spokrewniona, ponieważ rodzice małoletniego dziecka nie żyją a ustanowieniu rodziny zastępczej zdecydował Sąd. Z utrzymaniem dziecka wiążą się pewne koszty, zarówno dla samej rodziny, jak też dla gminy, która pokrywa koszty pobytu dziecka w rodzinie zastępczej. W pierwszym roku gmina pokrywa 10% kosztów, w drugim – 30%, a w trzecim roku i następnych -50% kosztów. Za pobyt dzieci w pieczy zastępczej gmina pokryła w roku 2020 kwotę 9 859,77 zł. Planujemy, że wydatek w tym zakresie w 2021 r. będzie kształtował się na podobnym poziomie, ponieważ wyżej wymienione dziecko w rodzinie zastępczej jest umieszczone więcej niż trzy lata.

6. OŚWIATA I EDUKACJA

Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w roku 2020.

Stan organizacji szkół podstawowych w roku szkolnym 2019/2020 obrazuje tabela nr 14, a w roku szkolnym 2020/2021 tabela nr 15.

Tab. 14. Stan organizacji szkół podstawowych w roku szkolnym 2019/2020.

	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	w tym:									
				0	0	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1	Szkoła Podstawowa w Wagach	4	37	-	6	7	3	2	0	6	8	3	2
2.	Szkoła Podstawowa w Przytułach	10	167	16*	21	11	10	15	10	27	15	18	24
Razem		14	204	16	27	18	13	17	10	33	23	21	26

- w tym 15 – 5-latków, 1-4-latek

Ponadto w Gminie w roku szkolnym 2019/2020 funkcjonowały 2 Punkty Przedszkolne: w Przytułach i Wagach, do których uczęszczało łącznie 35 dzieci w wieku 3-5 lat.

Tab. 15. Stan organizacji szkół podstawowych w roku szkolnym 2020/2021.

	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	w tym:									
				0	0	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1	Szkoła Podstawowa w Wagach	4	43	-	8	6	7	3	2	0	6	8	3
2.	Szkoła Podstawowa w Przytułach	10	164	15	18	20	12	12	15	10	28	15	19
Razem		14	207	15	26	26	19	15	17	10	34	23	22

Ponadto w Gminie w roku szkolnym 2020/2021 funkcjonują 2 Punkty Przedszkolne: w Przytułach i Wagach, do których uczęszcza łącznie 35 dzieci w wieku 3-5 lat.

W roku szkolnym 2019/2020 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej V. Gospodarka niskoemisyjna,

Działania 5.3 Efektywność energetyczna w sektorze mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej, Poddziałania 5.3.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych w tym budownictwo komunalne zrealizowano projekt pn. "Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Wagach". Całkowita wartość projektu wyniosła 1161530,33 zł. Gmina uzyskała dofinansowanie na realizację w wysokości 987300,76 zł co stanowi 85% kwoty wydatków kwalifikowalnych Projektu.

W roku szkolnym 2019/2020 od 25 marca 2020 w związku z wprowadzeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w związku z zakażeniami koronawirusem, zamknięto placówki oświatowych na wiele tygodni. Ten stan wymusił nowe standardy prowadzenia zajęć edukacyjnych. Gmina w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej nr I „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu, realizując projekt grantowy w ramach zdalnej szkoły pn. " Zakup komputerów przenośnych/laptopów/ z oprogramowaniem dla szkół z terenu Gminy Przytuły", pozyskała 45.000 zł. na zakup 25 laptopów dla szkół w tym: 19 laptopów na kwotę 34.200 zł dla Szkoły Podstawowej w Przytułach i 6 laptopów na kwotę 10.800zł dla Szkoły Podstawowej w Wagach. W wyniku projektu „Komputery/laptopy druga tura” w ramach zdalna szkoła+ zakupiono 5 komputerów stacjonarnych i 12 laptopów oraz akcesoria po 17 szt./myszki,

słuchawki pendrive/. W ramach zdalnej szkoły+ pozyskano 55.000 zł. w tym dla Szkoły Podstawowej w Przytułach – 39300,09 zł oraz dla Szkoły Podstawowej w Wagach- 15699,91 zł.

Kadra pedagogiczna

W roku szkolnym 2019/2020 w lokalnych szkołach podstawowych pracowało 34 nauczycieli, 7 pracowników administracji i obsługi. Stan zatrudnienia w poszczególnych placówkach obrazuje tabela Nr 16, a w roku 2020/2021 tabela nr 17

Tab.16. Zatrudnienie w szkołach w roku szkolnym 2019/2020

Wyszczególnienie		Zatrudnienie		w tym:			
				nauczyciele		pozostali	
		etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
1.	Szkoła Podstawowa w Przytułach	24,88	29	19,88	24	5	5
2.	Szkoła Podstawowa w Wagach	8,89	12	7,39	10	1,5	2
Razem		33,77	41	27,27	34	6,5	7

Tab.17. Zatrudnienie w szkołach w roku szkolnym 2020/2021

Wyszczególnienie		Zatrudnienie		w tym:			
				nauczyciele		pozostali	
		etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
1.	Szkoła Podstawowa w Przytułach	22,86	26	17,86	21	5	5
2.	Szkoła Podstawowa w Wagach	9,18	12	7,68	10	1,5	2
Razem		32,04	38	25,54	31	6,5	7

W każdym z Punktów Przedszkolnych zatrudniony jest nauczyciel i opiekun. W OWP w Przytułach zatrudniony jest nauczyciel wspomagający do dziecka z niepełnosprawnością.

Stopniem zawodowym nauczyciela dyplomowanego w roku szkolnym 2019/2020 legitymowało się 17 nauczycieli, a w roku 2020/2021 16 nauczycieli.

Stypendia socjalne

Zgodnie z dyspozycją art.90b i art.90m ustawy o systemie oświaty wspomagano uczniów w formie stypendiów szkolnych. Z tej formy wsparcia korzystali uczniowie szkół podstawowych oraz szkół ponadgimnazjalnych, którzy zamieszkują na terenie Gminy. Tabela Nr 5 pokazuje liczbę przyznanych stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych w roku szkolnym 2019/2020 i 2020/2021 z wyszczególnieniem typów szkół, w których uczniowie pobierali naukę.

Tab. 18 Stypendia szkolne

Wyszczególnienie		Stypendium szkolne 2019/2020	Zasiłki szkolne 2019/2020	Stypendium szkolne 2019/2020	Zasiłki szkolne 2019/2020
Liczba wniosków		72	-	65	-
Liczba wniosków pozytywnie załatwionych - ogółem		72	-	65	-
w tym odnoszących się do uczniów:	szkół podstawowych	42	-	38	-
	szkół ponadgimnazjalnych	30	-	27	-
	innych	-	-	-	-

7. GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Na terenie gminy Przytuły obsługę biblioteczną mieszkańcom zapewnia Gminna Biblioteka Publiczna.

Przedmiotem działania placówki jest gromadzenie, opracowywane, przechowywanie i ochrona materiałów bibliecznych oraz obsługa użytkowników z tereny gminy. Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych, upowszechnianiu wiedzy i nauki, rozwojowi kultury.

Księgozbiór na dzień 1 stycznia 2020r. wynosił 12464 woluminów, zaś na koniec roku 12517 woluminów.

Tab. 19. Księgozbiór w Gminnej Bibliotece Publicznej na 2020 rok

Rodzaj	Ilość
Literatura dla dorosłych	6491 wol.
Literatura dla dzieci	4507 wol.
Literatura inna	1519 wol.

Biblioteka zakupiła ogółem 209 woluminy w tym:

- środki samorządowe – 132 wol.
- dotacja (Ministra Kultury) – 77 wol.

Na zakup książek wydano ogólnie – 5400 zł w tym:

- środki samorządowe – 3600 zł
- środki z dotacji – 1800 zł.

Na koniec roku biblioteka zarejestrowała 101 czytelników. W ciągu roku czytelnicy skorzystali z 2008 wol. Bibliotekę odwiedziło 546 osoby.

Biblioteka wyposażona jest w program biblioteczny Mak+.

W bibliotece są 4 komputery przeznaczone dla czytelników z dostępem do Internetu.

W 2020 roku na prowadzenie biblioteki i upowszechnianie czytelnictwa gmina wydała 77958,00 zł

8. Ochrona p. pożarowa w gminie Przytuły w 2020 w roku

Na terenie gminy Przytuły działa jedna jednostka Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP Przytuły) typu „S2”

Jednostka OSP dysponuje następującym sprzętem do działań ratowniczo-gaśniczych:

– samochód pożarniczy średnie	-1 szt.
– samochód lekki	-1 szt.
– łódź ratownicza wraz z przyczepką	-1 szt.
– sprzęt hydrauliczny ratownictwa drogowego	-1 kpl.
– motopompy pływające	-1 szt.
– motopompa szlamowa	-1 szt.
– torby ratownictwa medycznego	-1 szt.
– piła do cięcia stali i betonu	-1 szt.
– piła do drewna	-2 szt.
– radiotelefony samochodowe	-2 szt.
– aparaty oddechowe	-4 kpl.

- Terminal GSM -1 szt.
- Defibrylator -1 szt.

Oraz radiotelefony przenośne, czujniki bezruchu, agregaty prądotwórcze, wyposażenie do ratownictwa wodnego itd.

Powyższy jak i inny sprzęt wykorzystywany był w 21 interwencjach oraz 45 wyjazdów gospodarczych. Poza akcjami ratowniczo-gaśniczymi OSP zabezpieczały inne uroczystości i imprezy gminne i lokalne.

W 2020 roku ze środków Województwa Podlaskiego zakupiono za kwotę 20 000,00 zł:

- Zestaw uzupełniający ratownictwa technicznego kpl. 1.
- Obuwie strażackie skórzane – 10 par.
- Obuwie strażackie gumowe – 6 par.
- Prądownica Turbo – 1 szt.
- Prądownica wodna mgłowa – 1 szt.
- Rękawice strażackie – 10 par.
- Latarki na hełm – 6 szt.
- Uchwyty do latarek – 5 szt.

9. Inwestycje i remonty.

W 2020r. na terenie gminy wykonano:

Tab. 20. Remonty i inwestycje w zestawieniu tabelarycznym.

Lp.	Remonty:	Środki własne	Dofinansowanie	Kredyt
1.	„Remont drogi gminnej Przytuły-Las” dł. 98mb	120 350,20	117 542,10	-
	Inwestycje:	Środki własne	Dofinansowanie	Kredyt
1.	„Wykonanie otworu rozpoznawczo-eksploatacyjnego SW2A i likwidację otworu SW2 n terenie stacji wodociągowej położonej we gruntach m. Nowa Kubra gm. Przytuły”	188 947,00	200 403,00	
2.	„Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w m. Przytuły, Wilamowo i Nowa Kubra”	152 947,00	130 004,95	-
3.	„Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w m. Wagi”	22 680,70	100 319,30	
4.	„Montaż odnawialnych źródeł energii na obiektach użyteczności publicznej w Gminie Przytuły”	159 260,80	344 527,16	-

W 2020r. wykonano dokumentację projektową dla następujących inwestycji:

Tab. 21. Inwestycje planowane.

Lp.	RODZAJ INWESTYCJI	KOSZT ZADANIA
1	„Budowa altany rekreacyjnej w m. Nowa Kubra, gm. Przytuły”	38 754,10 zł
2	„Wykonanie oświetlenia obiektów rekreacyjnych w m. Nowa Kubra, na działce 58, gm. Przytuły” – opracowanie kosztorysów i projektów budowlanych.	13 899,57 zł

VI. Realizacja Uchwał Rady

W 2020 r. Rada Gminy Przytuły obradowała na 5 sesjach zwyczajnych. Wszystkie podjęte przez Radę Gminy Przytuły uchwały zostały w nieprzekraczalnym terminie 7 dni od dnia ich podjęcia, przekazane do organów nadzoru jakimi są – w zakresie zgodności z prawem – Wojewoda Podlaski, a w zakresie spraw finansowych Regionalna Izba Obrachunkowa w Białymstoku. Rada Gminy Przytuły w roku 2020 podjęła 53 uchwał, z czego 25 podlegało publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Największa liczba podjętych w 2020 r. uchwał dotyczyła sfery okołobudżetowej, w tym m.in.: zmian budżetu Gminy Przytuły na 2020 r., zmian wieloletniej prognozy finansowej. Realizacja budżetu za rok 2020 została szczegółowo opisana w sprawozdaniu Wójta Gminy Przytuły z dnia 9 marca 2021 roku w sprawie przyjęcia sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Gminy Przytuły za 2020 rok.

VII. Podsumowanie

Rok 2020 nie należał do łatwych. Wraz z wprowadzeniem od 20 marca 2020 roku stanu epidemii stanęliśmy przed ogromnymi wyzwaniami organizacyjnymi i finansowymi.

Epidemia koronawirusa to sytuacja, która zaskoczyła wszystkich. Rozległość obowiązków, nowych zadań i zmian legislacyjnych objęły samorządy zmuszając je do nowego sposobu działania. Zamknięto urzędy, a obsługa odbywała się drogą elektroniczną lub telefoniczną, ograniczając bezpośredni kontakt z interesantami.

Pomimo wszystkich przeszkód związanych z pandemią uważam, że w 2020r. udało się wiele zrealizować. Pracownicy samorządowi stanęli na wysokości zadania, szybko adaptując się do nowej i trudnej sytuacji. Za co dziękuję.

Dziękuję również radnym i sołtysom za współpracę, wsparcie, pomysły i napływające wnioski, z których część już została zrealizowana, a kolejne oczekują na realizację w tegorocznym i przyszłym budżecie.

Państwa codzienna, pełna zaangażowania praca w tym trudnym okresie to nieoceniona służba dla naszej małej ojczyzny.

Wójt Gminy Przytuły

(-) Kazimierz Ramotowski